

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

EUROPSKI ODBOR ZA SISTEMSKE RIZIKE

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 16. veljače 2022.

**o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike
i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike**

(ESRB/2022/1)

(2022/C 174/01)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ⁽¹⁾, a posebno njegov Prilog IX.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ⁽²⁾, a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽³⁾, a posebno njezin članak 458.,

uzimajući u obzir Direktivu (EU) br. 2013/36 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ ⁽⁴⁾, a posebno njezinu glavu VII. poglavlje 4. odjeljak II.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁵⁾, a posebno njezine članke od 18. do 20.,

⁽¹⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

⁽²⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 338.

⁽⁵⁾ SL C 58, 24.2.2011., str. 4.

budući da:

- (1) Radi osiguravanja učinkovitih i dosljednih nacionalnih mjera makrobonitetne politike, važno je dopuniti obveznu uzajamnost koja se zahtjeva na temelju prava Unije s dobrovoljnom uzajamnošću.
- (2) Cilj okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁶⁾, je osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike, koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.
- (3) Nakon Odluke Komisije C(2020) 1214 final ⁽⁷⁾, središnja banka De Nederlandsche Bank, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 458. Uredbe (EU) br. 575/2013, uvela je strožu nacionalnu mjeru, čime je nametnula minimalan prosječan ponder rizika za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Nizozemskoj i koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB) u odnosu na svoje portfelje izloženosti prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Mjera je stupila na snagu 1. siječnja 2022.
- (4) Središnja banka De Nederlandsche Bank podnijela je 23. studenoga 2021. Europskom odboru za sistemske rizike (ESRB) zahtjev za uzajamnu primjenu strože nacionalne mjere u skladu s člankom 458. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 575/2013.
- (5) Postupajući po zahtjevu središnje banke De Nederlandsche Bank upućenom ESRB-u radi sprečavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjera makrobonitetne politike koje će se primjenjivati u Nizozemskoj u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013, Opći odbor ESRB-a odlučio je uključiti ovu mjeru na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2.
- (6) Središnja banka Lietuvos bankas, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. stavka 9. Direktive 2013/36/EU, obavijestila je 26. listopada 2021. ESRB o svojoj namjeri da odredi stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik za sve izloženosti na malo prema fizičkim osobama u Litvi, a koje su osigurane stambenim nekretninama. Zaštitni sloj za sistemski rizik primjenjivat će se na banke koje imaju odobrenje za rad u Litvi na najvišoj razini konsolidacije u zemlji. Istodobno će se predviđeni zaštitni sloj za sistemski rizik primjenjivati na skupine središnjih kreditnih unija koje nisu obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) br. 575/2013 na konsolidiranoj osnovi. Očekuje se da će mjera stupiti na snagu 1. srpnja 2022.
- (7) Središnja banka Lietuvos bankas podnijela je 1. prosinca 2021. zahtjev ESRB-u za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na temelju članka 134. stavka 5. Direktive 2013/36/EU.
- (8) Postupajući po zahtjevu koji je podnijela središnja banka Lietuvos bankas, a radi sprečavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjera makrobonitetne politike koje će se primjenjivati u Litvi, Opći odbor ESRB-a odlučio je uključiti i ovu mjeru na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2.
- (9) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

⁽⁶⁾ Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).

⁽⁷⁾ Odluka Komisije C(2020) 1214 final od 5. ožujka 2020. o nepredlaganju provedbenog akta kojim se odbacuje nacrt nacionalne mjere o kojoj je Nizozemska dostavila obavijest 8. siječnja 2020. u skladu s člankom 458. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

DONIO JE OVU PREPORUKU:

Izmjene

Preporuka ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. u odjeljku 1., potpreporuka C(1) zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjere makrobonitetne politike koje su donijela druga odgovarajuća tijela i čiju je uzajamnu primjenu preporučio ESRB. Preporučuje se uzajamna primjena sljedećih mjera, kako su pobliže opisane u Prilogu:

Belgija

— dodatni ponder rizika za izloženosti na malo, osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koji se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Belgiji, koje primjenjuju IRB pristup za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva, a sastoji se od:

- (a) paušalnog dodatnog pondera rizika od 5 postotnih bodova; i
- (b) proporcionalnog dodatnog pondera rizika koji se sastoji od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo, osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji;

Francuska

— strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 posto osnovnog kapitala, što se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra.

Litva

— stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % za sve izloženosti na malo prema fizičkim osobama koje su rezidenti u Republici Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama.

Luksemburg

— pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine koje se nalaze u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

- (a) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;
- (b) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;
- (c) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).

Nizozemska

— minimalan prosječan ponder rizika koji se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Nizozemskoj, koje primjenjuju IRB pristup za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva u odnosu na svoje portfelje izloženosti prema fizičkim osobama, osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dodjeljuje se ponder rizika od 12 % dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit, a ponder rizika od 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Minimalan prosječan ponder rizika portfelja je izloženosti ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita.

Norveška

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za izloženosti u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (*) (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 20 % za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“), na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB) za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 35 % za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj, koje za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva primjenjuje IRB pristup.

Švedska

- donji prag od 25 posto specifičan za određenu kreditnu instituciju za izloženošću ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj, koje primjenjuju IRB pristup za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva.

(*) SL L 1, 3.1.1994., str. 3.”;

2. Prilog se zamjenjuje Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 16. veljače 2022.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

PRILOG

Prilog Preporuci ESRB/2015/2 zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG

Belgija

Dodatni ponder rizika za izloženosti na malo osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, određen kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Belgiji koje primjenjuju IRB pristup, koji se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013. Dodatni ponder rizika sastoji se od dva dijela:

- (a) **paušalnog dodatnog pondera rizika od 5 postotnih bodova; i**
- (b) **proporcionalnog dodatnog pondera rizika koji se sastoji od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo, osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji.**

I. Opis mjere

1. Belgijska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 i određena kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Belgiji, koje primjenjuju IRB pristup, sastoji se od dodatnog pondera rizika za izloženosti na malo osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koja se sastoji od dva dijela:
  - (a) prvi dio sastoji se od povećanja od 5 postotnih bodova na ponder rizika za izloženosti na malo osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji, koji je dobiven nakon izračuna drugog dijela dodatnog pondera rizika u skladu s točkom (b),
  - (b) drugi dio sastoji se od povećanja pondera rizika od 33 posto izloženosti ponderiranog prosjeka pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo, osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji. Izloženosti ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita izračunan u skladu s člankom 154. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednošću izloženosti.

II. Uzajamna primjena

2. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, odgovarajućim tijelima predmetnih država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru primjenjujući je na podružnice koje se nalaze u Belgiji domaćih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad i primjenjuju IRB pristup u roku određenom u potpreporuci C(3).
3. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru primjenjujući je na domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i koje primjenjuju IRB pristup, koje imaju izravnu izloženost na malo osiguranu stambenim nekretninama koje se nalaze u Belgiji. U skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo za primjenu mjera primjenjuje u Belgiji u roku određenom u potpreporuci C(3).
4. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u Službenom listu Europske Unije.

III. Prag značajnosti

5. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti, specifičnim za određenu instituciju, od 2 milijarde EUR radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru.

6. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad, koje primjenjuju IRB pristup, koje nemaju značajne izloženosti na malo osigurane stambenim nekretninama u Belgiji, a koje su ispod praga značajnosti od 2 milijarde EUR. Kad primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju belgijsku mjeru na prethodno izuzete pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad, kad se povrijedi prag značajnosti od 2 milijarde EUR.
7. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u predmetnoj državi članici s podružnicama koje se nalaze u Belgiji ili koje imaju izravne izloženosti na malo osigurane stambenim nekretninama u Belgiji, koje primjenjuju IRB pristup i koje imaju izloženost od 2 milijarde EUR ili veću prema belgijskom tržištu stambenih nekretnina, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da uzajamno ne primijene belgijsku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru kad kreditna institucija koja primjenjuje IRB pristup prijeđe prag od 2 milijarde EUR.
8. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 2 milijarde EUR je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Francuska

Strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 posto osnovnog kapitala, koje se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra.

I. Opis mjere

1. Francuska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 određena GSV institucijama i OSV institucijama na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra (ne na potkonsolidiranoj razini), sastoji se od strožeg ograničenja velike izloženosti na 5 posto njihovog osnovnog kapitala, primjenjivo na izloženost prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj.
2. Nefinancijsko društvo definira se kao fizička ili pravna osoba privatnog prava sa sjedištem u Francuskoj i koja, na svojoj razini i na najvišoj razini konsolidacije, pripada sektoru nefinancijskih društava kako je definiran u točki 2.45 Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*).
3. Mjera se primjenjuje na izloženosti prema nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj i na izloženosti prema grupama povezanih nefinancijskih društava kako slijedi:
  - (a) za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije u Francuskoj, mjera se primjenjuje na zbroj neto izloženosti prema grupi i svim njezinim povezanim subjektima u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013;
  - (b) za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije izvan Francuske, mjera se primjenjuje na zbroj:
    - (i) izloženosti prema onim nefinancijskim društvima koja imaju sjedište u Francuskoj;
    - (ii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu nad kojima nefinancijska društva navedena pod točkom i. imaju izravnu ili neizravnu kontrolu u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013; i

(iii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu koji ekonomski ovise o nefinancijskim društvima navedenima u točki i. u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Nefinancijska društva koja nemaju sjedište u Francuskoj i koja nisu društvo kći niti subjekt ekonomski ovisan o nefinancijskom društvu koje ima sjedište u Francuskoj niti su pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom, izvan su područja primjene mjere.

U skladu s člankom 395. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, mjera se primjenjuje nakon uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća u skladu s člancima od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

4. GSV institucija ili OSV institucija mora nefinancijsko društvo sa sjedištem u Francuskoj smatrati velikim, ako je njezina izvorna izloženost prema nefinancijskom društvu ili prema grupi povezanih nefinancijskih društava u smislu stavka 3., jednaka ili veća od 300 milijuna EUR. Vrijednost izvorne izloženosti izračunava se u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013, o kojima se izvješćuje u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 (**).
5. Smatra se da je nefinancijsko društvo visoko zaduženo ako ima omjer financijske poluge veći od 100 posto i omjer pokrivenosti financijskih troškova koji je ispod tri, obračunano na najvišoj razini konsolidacije grupe kako slijedi:
  - (a) omjer financijske poluge je omjer između ukupnog duga umanjenog za gotovinu i vlasnički kapital; a
  - (b) omjer pokrivenosti financijskih troškova je omjer između, s jedne strane, dodane vrijednosti uvećane za subvencije za poslovanje umanjene za: i. plaće, ii. poreze i carine na poslovanje, iii. druge neto redovne troškove poslovanja isključujući neto kamate i slične troškove, i iv. smanjenje vrijednosti i amortizaciju te, s druge strane, kamate i slične troškove.

Omjeri se izračunavaju temeljem računovodstvenih agregata definiranih u skladu s primjenjivim standardima, kako su prikazani u financijskim izvještajima nefinancijskog društva koje je, prema potrebi ovjerio ovlašten računovođa.

II. Uzajamna primjena

6. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju francusku mjeru primjenjujući je na domaće GSV institucije i OSV institucije koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije u okviru države njihovog bankarskog bonitetnog parametra.
7. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, u skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije šest mjeseci nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

8. Ova se mjera dopunjuje složenim pragom značajnosti radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru koja se sastoji od:
  - (a) praga od 2 milijarde EUR za ukupne izvorne izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije u okviru bankarskog bonitetnog parametra prema francuskom sektoru nefinancijskih društava;
  - (b) praga od 300 milijuna EUR primjenjivog na domaće GSV institucije i OSV institucije koje imaju odobrenje za rad, koje imaju prag jednak onom iz točke (a) ili ga prelaze za:
    - (i) pojedinačnu izvornu izloženost prema nefinancijskom društvu sa sjedištem u Francuskoj;
    - (ii) zbroj izvornih izloženosti prema grupi povezanih nefinancijskih društava, sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije u Francuskoj, obračunan u skladu sa stavkom 3. točkom (a);

(iii) zbroj izvornih izloženosti prema nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije izvan Francuske kako se izvještava u obrascima C 28.00 i C 29.00 Priloga VIII. Provedbenoj uredbi (EU) br. 680/2014;

(c) prag od 5 posto osnovnog kapitala GSV institucije ili OSV institucije na najvišoj razini konsolidacije, za izloženosti utvrđene pod točkom (b) nakon što je uzet u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Pragovi navedeni u stavcima (b) i (c) trebaju se primijeniti neovisno o tome je li odnosni subjekt ili nefinancijsko društvo visoko zaduženo ili nije.

Vrijednost izvorne izloženosti navedena u stavcima (a) i (b) potrebno je izračunati u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije nego što su uzeti u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako su iskazani u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014.

9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti pojedine domaće GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra koje ne krše kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8. Prilikom primjene praga značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema francuskom sektoru nefinancijskih društava, kao i koncentraciju izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te se preporučuje da, kad je prekršen kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8., primijene francusku mjeru na prethodno izuzete domaće GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra. Odgovarajuća tijela također se potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.
10. Ako nema GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog parametra koje imaju odobrenje za rad u predmetnoj državi članici i koje su izložene prema francuskom sektoru nefinancijskih društava iznad praga značajnosti navedenog u stavku 8., odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu odlučiti, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, da uzajamno ne primijene francusku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema francuskom sektoru nefinancijskih društava kao i koncentraciju izloženosti domaćih GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju francusku mjeru kada GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije svog bankarskog bonitetnog parametra prijeđe kombinirani prag značajnosti naveden u stavku 8. Odgovarajuća tijela također se potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.
11. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, kombinirani prag značajnosti iz stavka 8. je preporučena najviša razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Litva

Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % za sve izloženosti na malo prema fizičkim osobama koje su rezidenti u Republici Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama.

I. Opis mjere

1. Litavskom mjerom, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, uvodi se stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % za sve izloženosti prema na malo prema fizičkim osobama u Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama.

II. Uzajamna primjena

2. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju litavsku mjeru primjenom te mjere na podružnice domaćih banaka koje imaju odobrenje za rad koje se nalaze u Litvi i izravne prekogranične izloženosti prema fizičkim osobama u Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama. Znatan udio u ukupnom stanju hipotekarnih kredita drže podružnice stranih banaka koje posluju u Litvi, stoga bi se uzajamnom primjenom mjere u drugim državama članicama pridonijelo poticanju ravnopravnih uvjeta i osiguralo da svi značajni sudionici na tržištu uzmu u obzir povećani rizik u vezi sa stambenim nekretninama u Litvi i povećaju svoju otpornost.
3. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

4. Ta se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije mogu biti izuzete od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik ako njihove odgovarajuće sektorske izloženosti ne premašuju 50 milijuna EUR, što je približno 0,5 % odgovarajućih izloženosti ukupnog sektora kreditnih institucija u Litvi. Stoga se uzajamnost zahtijeva samo ako je premašen prag specifičan za određenu instituciju.
5. Obrazloženje za takav prag:
  - a. potrebno je na najmanju moguću mjeru smanjiti mogućnost za regulatornu rascjepkanost jer će se isti prag značajnosti primjenjivati i na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Litvi;
  - b. primjena takvog praga značajnosti pomogla bi osigurati jednake uvjete u smislu da institucije s izloženostima slične veličine podliježu zahtjevu za zaštitni sloj za sistemski rizik;
  - c. prag je relevantan za financijsku stabilnost jer će daljnja kretanja rizika za stambene nekretnine uglavnom ovisiti o aktivnosti na tržištu stambenih nekretnina, što djelomično ovisi o iznosu novih kredita odobrenih za kupnju stambenih nekretnina. Mjera bi se stoga trebala primjenjivati na sudionike na tržištu koji su aktivni na tom tržištu iako njihovi portfelji hipotekarnih kredita nisu toliko veliki kao portfelji najvećih davatelja kredita.
6. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 50 milijuna EUR je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Luksemburg

Pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine (LTV) za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

- (a) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;**
- (b) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;**
- (c) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za druge hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).**

I. Opis mjere

1. Luksemburška nadležna tijela primijenila su pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine koje se nalaze u Luksemburgu. U skladu s Preporukom *Comité du Risque Systématique* (Odbor za sistemske rizike) (***) , *Commission de Surveillance du Secteur Financier* (Nadzorna komisija za financijski sektor) (****) djelujući zajednički s Banque centrale du Luxembourg primijenila je ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se razlikuju u odnosu na tri kategorije dužnika. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za svaku od triju kategorija su sljedeća:
  - (a) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;
  - (b) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;
  - (c) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za druge hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).
2. Omjer vrijednosti kredita i založene nekretnine je omjer između zbroja svih kredita ili tranši kredita osiguranih stambenim nekretninama od strane dužnika u trenutku odobravanja kredita i vrijednosti nekretnine u isto vrijeme.
3. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine primjenjuju se neovisno o vrsti vlasništva (npr. puno vlasništvo, plodouživanje, samostalno vlasništvo).
4. Mjera se primjenjuje na svakog privatnog dužnika koji uzima hipotekarni kredit za kupnju stambene nekretnine u Luksemburgu u nekomercijalne svrhe. Mjera se primjenjuje i ako se dužnik za izvršenje te transakcije koristi pravnom strukturom kao što je društvo za ulaganje u nekretnine te u slučaju zajedničkih zahtjeva. „Stambena nekretnina“ uključuje građevinsko zemljište, bez obzira na to obavljaju li se građevinski radovi neposredno nakon kupnje ili godinama nakon toga. Mjera se primjenjuje i ako se kredit odobrava dužniku za kupnju nekretnine s dugoročnim ugovorom o najmu. Nekretnina može biti namijenjena za potrebe vlasnika ili kupljena radi davanja u najam.

II. Uzajamna primjena

5. Državama članicama čije kreditne institucije, osiguravajuća društva i stručnjaci koji obavljaju djelatnost kreditiranja (hipotekarni zajmodavci) imaju odgovarajuće značajne kreditne izloženosti u Luksemburgu putem izravnog prekograničnog kreditiranja, preporučuje se da uzajamno primjenjuju luksemburšku mjeru u svojoj državi. Ako ista mjera nije raspoloživa u njihovoj državi za sve odgovarajuće prekogranične izloženosti, odgovarajuća tijela trebala bi primijeniti raspoložive mjere koje imaju učinak koji je istovjetan kao primijenjena mjera makrobonitetne politike.
6. Države članice trebale bi obavijestiti ESRB da su uzajamno primijenile luksemburšku mjeru ili primijenile izuzeća *de minimis* u skladu s Preporukom D Preporuke ESRB/2015/2. Obavijest bi trebalo dostaviti najkasnije mjesec dana nakon usvajanja uzajamne mjere, upotrebom odgovarajućeg predloška objavljenog na mrežnim stranicama ESRB-a. ESRB će objaviti obavijesti na mrežnim stranicama ESRB-a, čime će obavijestiti javnost o nacionalnim odlukama o uzajamnoj primjeni. Ta će objava uključivati sva izuzeća koja su uvele države članice koje uzajamno primjenjuju mjeru i preuzetu obvezu praćenja curenja podataka i djelovanja ako je to potrebno.
7. Državama članicama preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjeru u roku od tri mjeseca od objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije*.

III. Prag značajnosti

8. Mjera je dopunjena s dva praga značajnosti kako bi se usmjerila moguća primjena načela *de minimis* od strane država članica koje uzajamno primjenjuju mjeru: prag značajnosti specifičan za pojedinu zemlju i prag značajnosti specifičan za pojedinu instituciju. Prag značajnosti specifičan za pojedinu zemlju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 350 milijuna EUR, što odgovara približno 1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u prosincu 2020. Prag značajnosti specifičan za pojedinu instituciju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 35 milijuna EUR, što odgovara približno 0,1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u Luksemburgu u prosincu 2020. Uzajamna primjena zahtijeva se samo ako je prijedren prag specifičan za pojedinu zemlju i prag specifičan za pojedinu instituciju.

Nizozemska

Minimalan prosječan ponder rizika koji primjenjuju kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup u odnosu na svoje portfelje izloženosti prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dodjeljuje se ponder rizika od 12 % dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit, a ponder rizika do 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Minimalan prosječni ponder rizika portfelja je izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita.

I. Opis mjere

1. Nizozemskom mjerom koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 uvodi se minimalan prosječan ponder rizika za portfelj izloženosti kreditnih institucija koje primjenjuju IRB pristup prema fizičkim osobama osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Krediti obuhvaćeni programom nacionalnog hipotekarnog jamstva izuzeti su od te mjere.
2. Minimalan prosječan ponder rizika izračunava se kako slijedi:
  - (a) za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dodjeljuje se ponder rizika od 12 % dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit, a ponder rizika do 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Omjer vrijednosti kredita i založene nekretnine koji će se koristiti u ovom izračunu trebao bi se odrediti u skladu s primjenjivim odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013;
  - (b) minimalan prosječan ponder rizika portfelja je izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita, izračunan kako je prethodno objašnjeno. Pojedinačni krediti koji su izuzeti iz mjere ne uzimaju se u obzir pri izračunu minimalnog prosječnog pondera rizika.
3. Ovom se mjerom ne zamjenjuju postojeći kapitalni zahtjevi utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013 i koji iz nje proizlaze. Banke na koje se mjera primjenjuje moraju izračunati prosječan ponder rizika dijela hipotekarnog portfelja koji je obuhvaćen područjem primjene ove mjere na temelju redovnih primjenjivih odredbi iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i metode utvrđene mjerom. Pri izračunu kapitalnih zahtjeva banke moraju naknadno primijeniti viši od dva prosječna pondera rizika.

II. Uzajamna primjena

4. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju nizozemsku mjeru tako da je primijene na domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i koje primjenjuju IRB pristup te koje imaju izloženosti prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj jer njihov bankarski sektor može, putem svojih podružnica, biti ili postati izravno ili neizravno izložen sistemskom riziku na nizozemskom tržištu stambenih nekretnina.
5. U skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo koje uzajamno primjenjuje mjeru primjenjuje u Nizozemskoj u roku određenom u potpreporuci C(3).
6. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

7. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije se mogu izuzeti od minimalnog prosječnog pondera rizika za portfelj izloženosti kreditnih institucija koje primjenjuju IRB pristup prema fizičkim osobama koji je osiguran hipotekama na stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj ako ta vrijednost ne premašuje 5 milijardi EUR. Krediti obuhvaćeni nacionalnim programom hipotekarnih jamstava neće se izračunavati prema pragu značajnosti.

8. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 5 milijardi EUR je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Norveška

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za izloženosti u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 20 % za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.“) na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB) za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva;
- prosječna donja granica za pondere rizika od 35 % za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj, koje za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup.

I. Opis mjera

1. Od 31. prosinca 2020., Finansdepartementet (norveško Ministarstvo financija) uvelo je tri mjere, odnosno i. zahtjev za zaštitni sloj za sistemski rizik za izloženosti u Norveškoj, u skladu s člankom 133. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; ii. prosječna donja granica za pondere rizika za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.; i iii. prosječna donja granica za pondere rizika za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 1. siječnja 2020.
2. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik utvrđena je na 4,5 % i primjenjuje se na domaće izloženosti svih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj. Međutim, za kreditne institucije koje ne primjenjuju napredni IRB pristup, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na sve izloženosti utvrđena je na 3 % do 31. prosinca 2022., nakon toga stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na domaće izloženosti utvrđena je na 4,5 %.
3. Mjera za donju granicu za pondere rizika za stambene nekretnine je prosječna donja granica za pondere rizika specifične za instituciju za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika za nekretnine odnosi se na izloženosti ponderirani prosječan ponder rizika u portfelju stambenih nekretnina. Norveške izloženosti osigurane stambenim nekretninama trebale bi se tumačiti kao izloženosti prema klijentima na malo osigurane nekretninama u Norveškoj.
4. Mjera za donju granicu za pondere rizika za poslovne nekretnine je prosječna donja granica za pondere rizika specifična za instituciju za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika u odnosu na nekretnine odnosi se na izloženosti ponderiran prosječan pondera rizika u portfelju poslovnih nekretnina. Norveške izloženosti osigurane poslovnim nekretninama trebale bi se tumačiti kao izloženosti prema trgovačkim društvima s nekretninama u Norveškoj kao instrumentom osiguranja.

II. Uzajamna primjena

5. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju norveške mjere za izloženosti u Norveškoj u skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU odnosno s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci od objave ove Preporuke, kako je izmijenjena Preporukom ESRB/2021/3 Europskog odbora za sistemske rizike (*****) u *Službenom listu Europske unije*, osim ako je drukčije predviđeno stavkom 7. u nastavku. Prosječne donje granice za pondere rizika za izloženosti osigurane stambenim i poslovnim nekretninama u Norveškoj trebalo bi uzajamno primjenjivati u standardnom tromjesečnom prijelaznom razdoblju predviđenom Preporukom ESRB/2015/2.

6. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, u skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjere makrobonitetne politike raspoložive u njihovoj državi koje imaju učinak koji je istovjetan gore navedenim mjerama preporučenima za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetne mjere za uzajamnu primjenu prosječnih donjih granica za pondere rizika za izloženosti osigurane stambenim i poslovnim nekretninama u roku od 12 mjeseci te za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije*, osim ako je drukčije predviđeno stavkom 7. u nastavku za zaštitni sloj za sistemski rizik.
7. Ako se Direktiva (EU) 2019/878 počne primjenjivati na Norvešku i u Norveškoj u skladu s uvjetima iz Sporazuma o EGP-u, odgovarajuća tijela mogu uzajamno primjenjivati norvešku mjeru zaštitnog sloja za sistemski rizik na način i na razini kojom se uzima u obzir svako preklapanje ili razlika u kapitalnim zahtjevima koji se primjenjuju u njihovoj državi članici i Norveškoj, pod uvjetom da poštuju sljedeća načela:
  - (a) pokriće rizika: odgovarajuća tijela trebaju osigurati da se sa sistemskim rizikom koji norveška mjera nastoji ublažiti postupna na odgovarajući način;
  - (b) izbjegavanje regulatorne arbitraže i osiguravanje jednakih uvjeta: odgovarajuća tijela trebala bi smanjiti mogućnost curenja i regulatorne arbitraže te prema potrebi brzo zatvoriti sve pravne praznine; odgovarajuća tijela trebala bi osigurati jednake uvjete među kreditnim institucijama.

Ovaj se stavak ne primjenjuje na mjere za prosječne donje granice za pondere rizika za izloženosti osigurane stambenim i poslovnim nekretninama.

III. Prag značajnosti

8. Ove se mjere dopunjuju pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju na temelju izloženosti koje se nalaze u Norveškoj radi usmjeravanje moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru kako slijedi:
  - (a) za stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik, prag značajnosti postavljen je na iznos izloženosti ponderiran rizikom od 32 milijarde NOK, što odgovara približno 1 % ukupnog iznosa izloženosti kreditnih institucija ponderiranih rizikom u Norveškoj;
  - (b) za donju granicu pondera rizika za stambene nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje u iznosu od 32,3 milijarde NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih stambenim nekretninama za norveške klijente;
  - (c) za donju granicu pondera rizika za poslovne nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje u iznosu od 7,6 milijardi NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih poslovnim nekretninama za norveške klijente.
9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti pojedinačne domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad i nemaju značajne izloženosti u Norveškoj. Smatra se da izloženosti nisu značajne ako su ispod pragova značajnosti specifičnih za pojedinu instituciju utvrđenih u prethodnom stavku 8. Kad primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju norveške mjere na prethodno izuzete pojedinačne domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad kada se prelazi prag značajnosti određen na temelju prethodnog stavka 8.
10. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, pragovi značajnosti utvrđeni u skladu s prethodnim stavkom 8. preporučene su najviše razine praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjere bez praga značajnosti.
11. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u državi članici koje imaju značajne izloženosti u Norveškoj, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati norveške mjere. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju norveške mjere kad kreditna institucija prijeđe odgovarajući prag značajnosti.

Švedska

Donji prag od 25 posto specifičan za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj, koje primjenjuju IRB pristup za izračun regulatornih kapitalnih zahtjeva.

I. Opis mjere

1. Švedska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d), podtočkom vi. Uredbe (EU) br. 575/2013 određena kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj koje primjenjuju IRB pristup, sastoji se od donjeg praga od 25 posto specifičnog za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti na malo prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama.
2. Izloženostu ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih izloženosti izračunan u skladu s člankom 154. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednošću izloženosti.

II. Uzajamna primjena

3. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, odgovarajućim tijelima predmetnih država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju švedsku mjeru primjenjujući je na podružnice koje se nalaze u Švedskoj domaćih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad i primjenjuju IRB pristup u roku određenom u potpreporuci C(3).
4. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjene švedsku mjeru primjenjujući je na domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad koje primjenjuju IRB pristup, koje imaju izravnu izloženost na malo prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguranu nekretninama. U skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo koje uzajamno primjenjuje mjeru primjenjuje u Švedskoj u roku određenom u potpreporuci C(3).
5. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

6. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju od 5 milijardi SEK radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru.
7. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu izuzeti pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad koje primjenjuju IRB pristup i koje nemaju značajne izloženosti na malo prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj osigurane nekretninama koje su ispod praga značajnosti od 5 milijardi SEK. Kad primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju švedsku mjeru na prethodno izuzete pojedine domaće kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad kada se prijeđe prag značajnosti od 5 milijardi SEK.
8. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u predmetnoj državi članici s podružnicama koje se nalaze u Švedskoj ili koje imaju izravne izloženosti prema klijentima na malo, dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osigurane nekretninama, koje primjenjuju IRB pristup i koje imaju izloženosti prema klijentima na malo od 5 milijardi SEK ili više prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osigurane nekretninama, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da uzajamno ne primijene švedsku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju švedsku mjeru kada kreditna institucija koja primjenjuje IRB pristup prijeđe prag od 5 milijardi SEK.

9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 5 milijardi SEK najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

-
- (*) Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).
- (**) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.).
- (***) Recommandation du comité du risque systémique du 9 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005).
- (****) CSSF Regulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg.
- (*****) Preporuka ESRB/2021/3 Europskog odbora za sistemske rizike od 30. travnja 2021. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 222, 11.6.2021., str.1.).”
-